

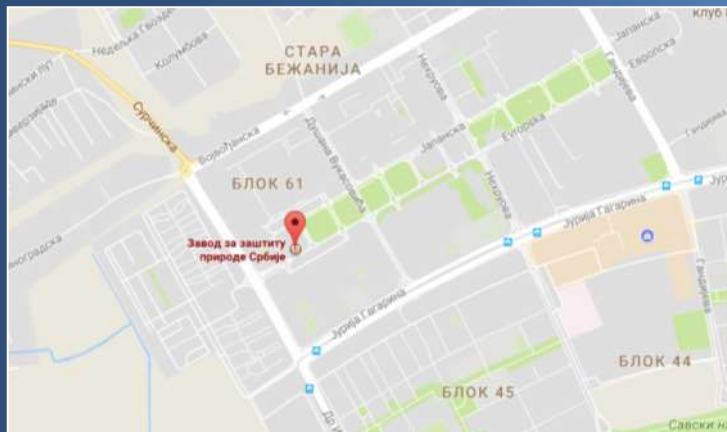
Активности Завода за заштиту природе Србије на заштити биодиверзитета

Др Растко Ајтић

Завод за заштиту природе Србије је стручна установа која обавља делатност заштите и унапређења природне баштине Србије.

Основан је 1948. године као Завод за заштиту и научно проучавање природних реткости НР Србије.

Седиште Завода је у Београду.

Заштита природе кроз историју

- Душанов законик из 1349. године, Члан 123. – забрана сече шуме.
- Закон о рудама деспота Стефана Лазаревића из 1412. године.

- Уредба о сечи шума из 1839. године - забрана сеча липове горе.
- Височнаја Наредба из 1840. године - забрањен лов на јелене и кошуте, и уведен ловостај на зечеве, „дивље козе“ и „за јело способне птице“.
- Решења из 1859. и 1860. године - забрањен риболов динамитом или тровањем.
- Закон о шумама из 1891. године.
- Закон о лову и Закон о риболову из 1898. године.
- Наредба капетана Молнарија из 1874. године - заштита Обедске बारे.

ИНСТИТУЦИОНАЛНА ЗАШТИТА ПРИРОДЕ У СРБИЈИ

- Закон о заштити споменика културе и природњачких реткости ДФЈ (1945)
- На основу овог закона Министарство просвете НР Србије је одлучило да Природњачки музеј Српске земље, САНУ и Универзитет у Београду врше послове заштите природних реткости
- Министарство шумарства је 1948. године својим решењем прогласило 3 резервата:
Острозуб, Мустафу и Фељешану

**30. априла 1948. године основан је
Завод за заштиту природе и научно проучавање
природних реткости Народне Републике Србије,
данашњи ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ
СРБИЈЕ**

Србија је централнобалканска и подунавска земља
изложена утицајима топлог Медитерана са југа и
континенталних утицаја са севера

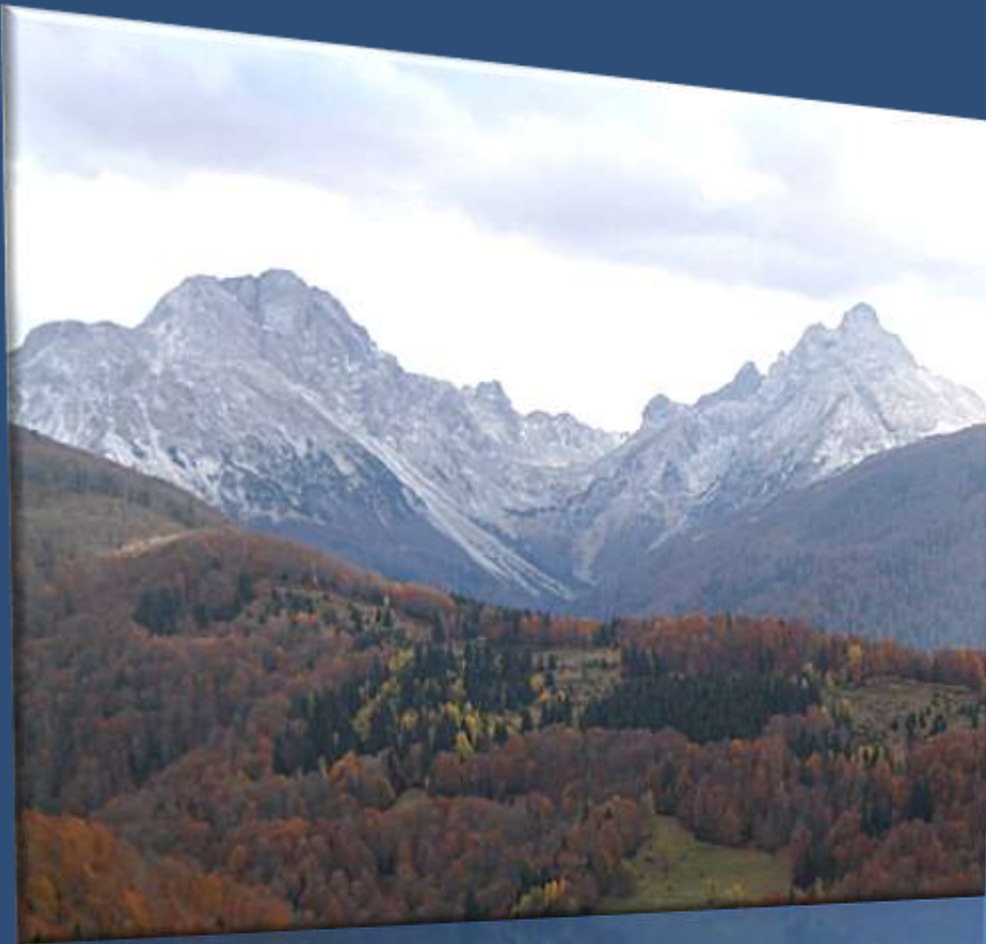

- У геолошкој грађи Србије учествује
шест геотектонских јединица:
 - Динариди
 - Шумадијско-вардарска зона
 - Српско-македонска маса
 - Карпато-балканиди
 - Дактијски басен
 - Панонски басен

ОСНОВНИ ТИПОВИ РЕЉЕФА:

- **КРАШКИ РЕЉЕФ СА ЕЛЕМЕНТИМА ГЛАЦИЈАЛНОГ И ПЕРИГЛАЦИЈАЛНОГ РЕЉЕФА**
- **ФЛУВИЈАЛНИ И ФЛУВИО-ДЕНУДАЦИОНИ РЕЉЕФ**
- **ФЛУВИЈАЛНИ РЕЉЕФ СА ЕЛЕМЕНТИМА ЕОЛСКОГ И ЈЕЗЕРСКО-БАРСКОГ РЕЉЕФА**

Србија:

•0-200 m	35.5%
•200-500 m	24.7%
•500-1000 m	28.0%
•1000-2000 m	11.6%
•➤ 2000 m	0.3%

ХИДРОГЕОЛОШКА ОБЕЛЕЖЈА:

- КАРСТНО-ПУКОТИНСКИ ТИП ИЗДАНИ
- ИНТЕРГРАНУЛАРНИ
- ПУКОТИНСКИ ТИП ИЗДАНИ
- МНОГО ПОЈАВА ТЕРМОМИНЕРАЛНИХ ВОДА

ХИДРОЛОШКЕ ОДЛИКЕ

- ЦРНОМОРСКИ СЛИВ
- ЈАДРАНСКИ СЛИВ
- ЕГЕЈСКИ СЛИВ

ОСНОВНИ ТИПОВИ ЗОНАЛНЕ КЛИМЕ

- СУБМЕДИТЕРАНСКИ
- УМЕРЕНО-КОНТИНЕНТАЛНИ
- КОНТИНЕНТАЛНИ
- ПЛАНИНСКИ

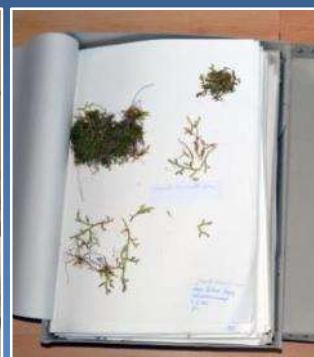

СПЕЦИЈСКА РАЗНОВРСНОСТ СРБИЈЕ
44.200 ОРГАНСКИХ ВРСТА (60.000)
1.600 ВРСТА ИМА СТАТУС МЕЂУНАРОДНО
ЗНАЧАЈНИХ

СРБИЈА ЗАУЗИМА ОКО 1%
ЕВРОПЕ,
А У ЊОЈ ЖИВИ:

- 39% ВАСКУЛАРНЕ ФЛОРЕ ЕВРОПЕ
- 68% ДНЕВНИХ ЛЕПТИРА ЕВРОПЕ
- 52% ФАУНЕ КИЧМЕЊАКА ЕВРОПЕ:
 - 51% ФАУНЕ РИБА
 - 37% ФАУНЕ ВОДОЗЕМАЦА
 - 26% ФАУНЕ ГМИЗАВАЦА
 - 74% ФАУНЕ ПТИЦА
 - 68% ФАУНЕ СИСАРА

Завод обавља следеће стручне послове заштите природе и природних добара:

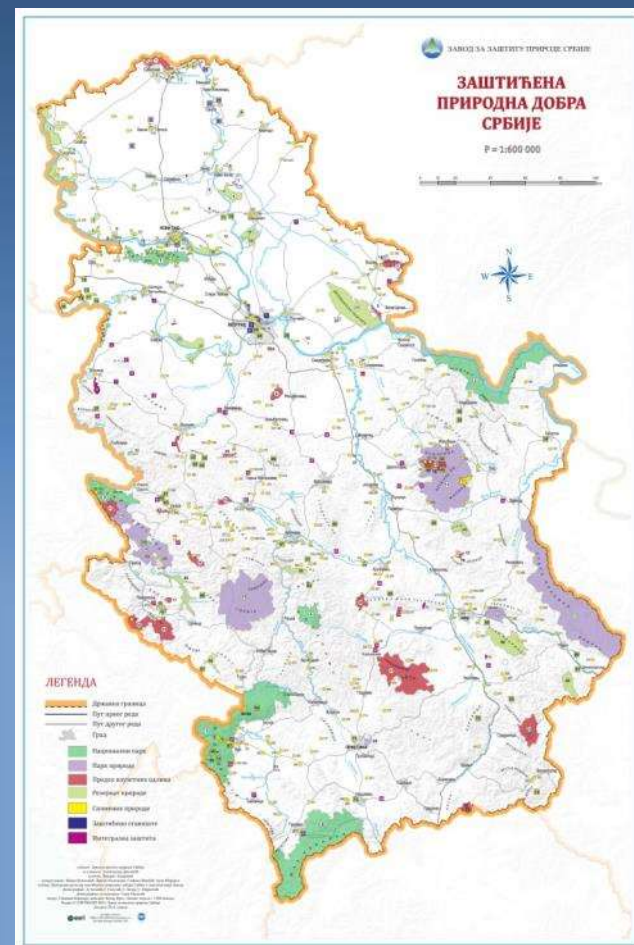
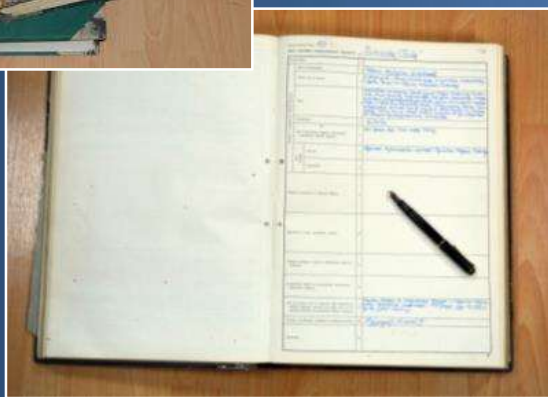
- Прикупља и обрађује податке о природи и природним вредностима,

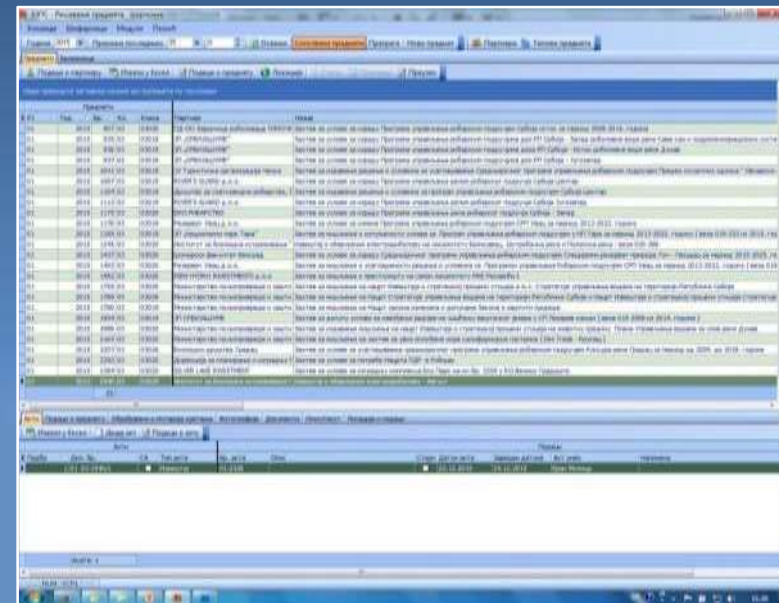
463 подручја

578 708 ha

6,54 % територије

- Води Централни регистар заштићених природних добара,

- **Јединствени Информациони систем за заштиту природе (са модулима - теренска карта, ботанички и зоолошки шифарници, централни регистар, услови и мишљења, закони, фото архива ...),**

- Реализује теренска истраживања за потребе израде стручних основа којима се утврђују вредности подручја предложених за заштиту,

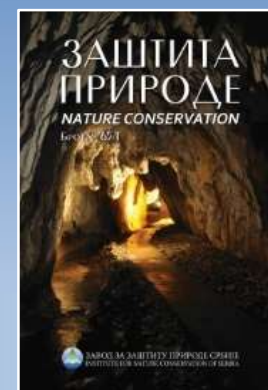
- Прати стање очуваности и угрожености објеката геонаслеђа, дивљих врста, станишта, екосистема, заштићених подручја, еколошке мреже и предела,

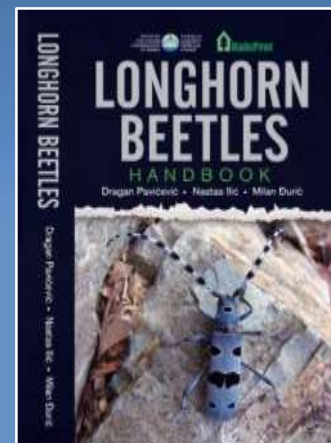

- Утврђује услове и мере заштите природних вредности у поступку израде и спровођења просторних и урбанистичких планова, пројектне документације, основа, програма и стратегија у свим делатностима које утичу на природу,

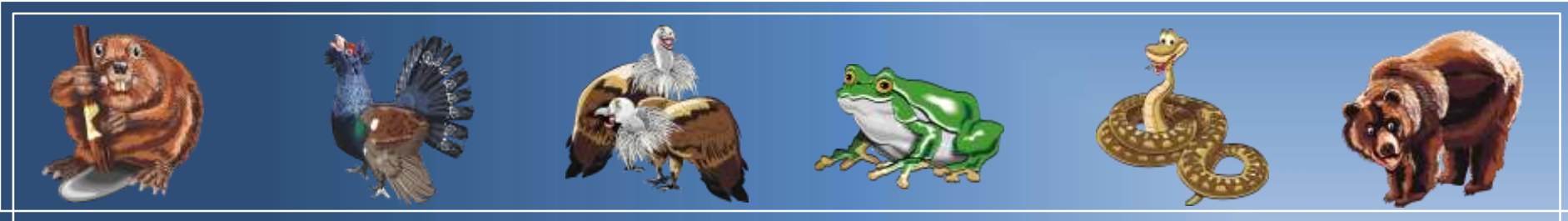

- Издаје часопис „Заштита природе“ ,

- Научно-стручне публикације, монографије, приручнике,

- Образовно-промотивне материјале о заштити природе, заштићеним подручјима, биљним и животињским врстама и геолошком наслеђу,

- Сакупља богату стручну литературну грађу у оквиру библиотеке отворене за јавност,

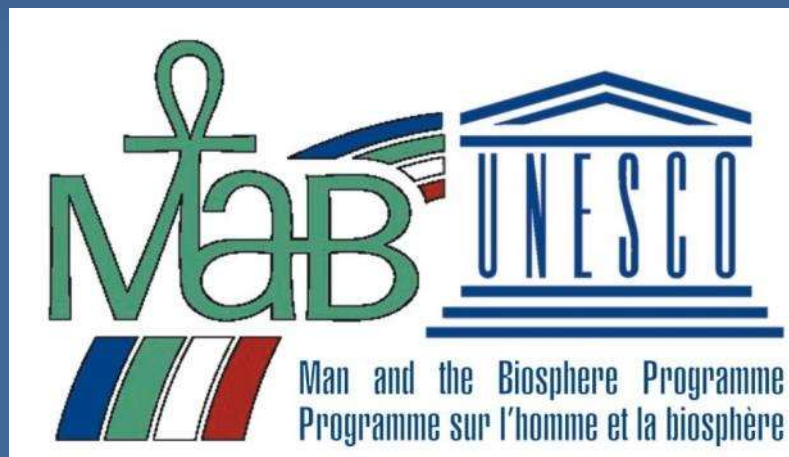
- **Организује образовне програме и промотивне манифестације,**

- Пружа стручну помоћ управљачима заштићених природних добара, органима локалне самоуправе, невладиним организацијама и удружењима грађана,

- Учествоје у спровођењу ратификованих међународних уговора о заштити природе,

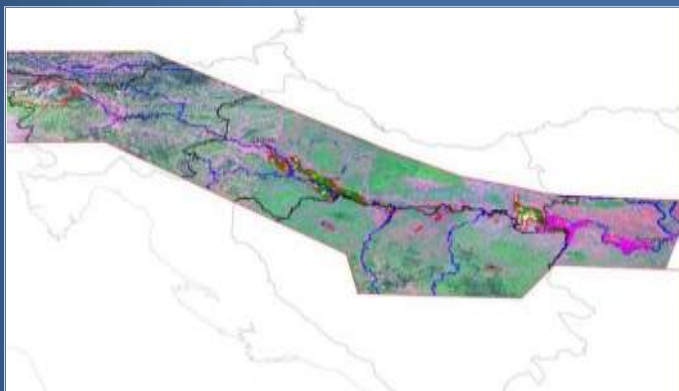
- Сарадње са међународним организацијама и институцијама, са циљем размене iskustava i znanja u oblasti zaštite prirode, i primene savremenih međunarodnih principa i standarda u strategiji zaštite prirode Srbije.

Завод је члан:

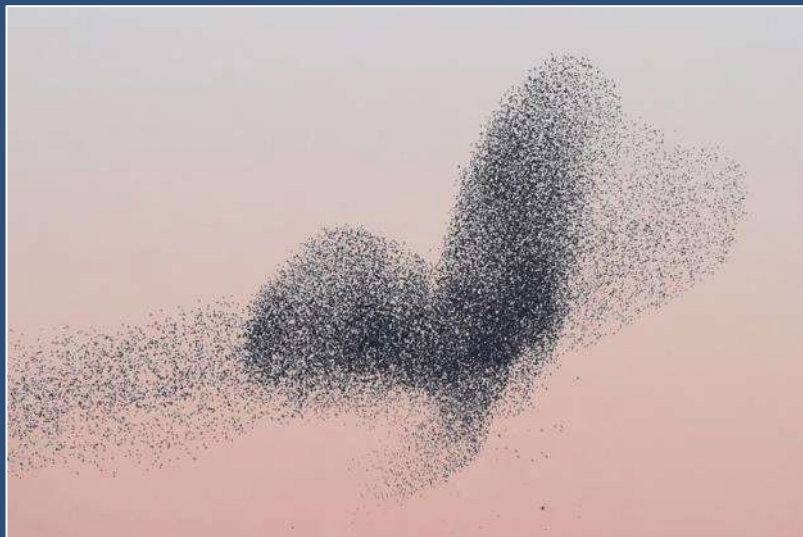
- **Међународне уније за заштиту природе**
- **Федерације паркова Европе**
- **Европске асоцијације за конзервацију геолошког наслеђа**
- **Европске мреже директора агенција и завода за заштиту природе**

Завод је учествовао у реализацији низа пројеката којима је природа Србије укључена у светски систем заштите, као што су пројекти:

- „Емералд мрежа у Републици Србији“,
- „Заштита биодиверзитета плавне долине басена реке Саве“,
- „Развој еколошке мреже Карпата“,
- „Европски зелени појас“,
- „Динарски лук“,
- „Успостављање Натура 2000“ итд.

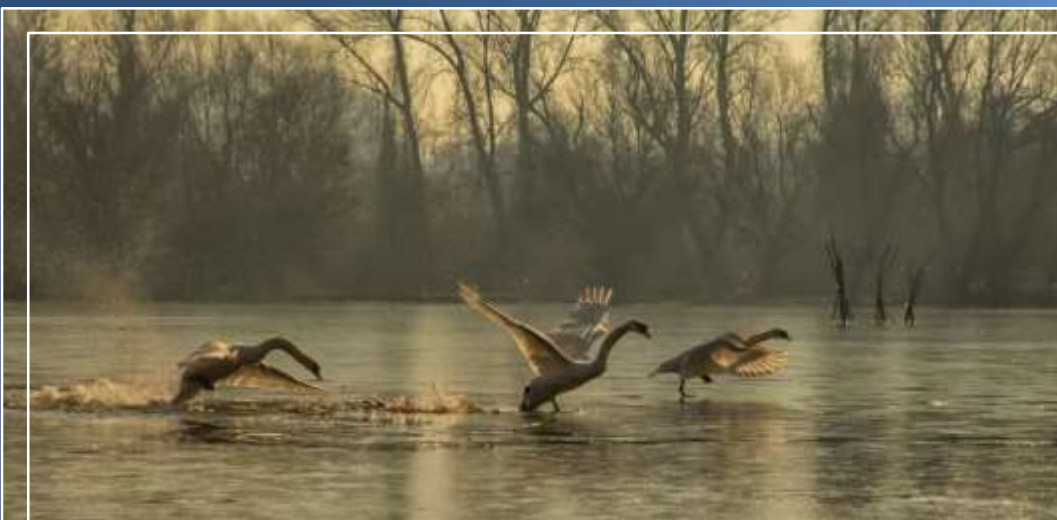

Зоран Милутиновић, 2016

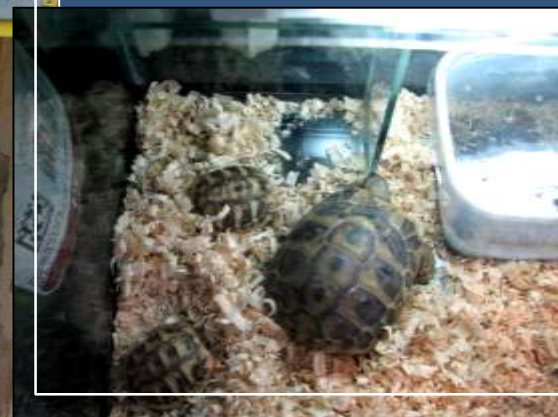

Влада Маринковић, 2014

Јан Вало, 2015

**Фотоконкурс
„Природа Србије“**

- Стручни надзор при обиласку продавница кућних љубимаца,

- одгајивачница дивљих животиња,

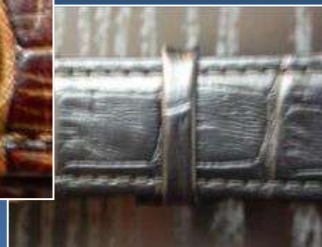
- Зоо вртова,

- пристиглих животиња на граничним прелазима,

- аеродрому,

- царинарница Београд, DHL ...

- Учествоује у прихвату, збрињавању и пуштању животиња.

Буљина у Бео зоо врту, чека протезу

Привремено збринута утина

Каленић пијаца –
чешљугар, чижак,
зелентарка, обични кос

Чешљугар у кафићу

Трајно збринути
чешљугари, чижак,
конопљарка,
зелентарка

„Царска охота“, одузете препарирание животиње

**Убијање и
тровање**

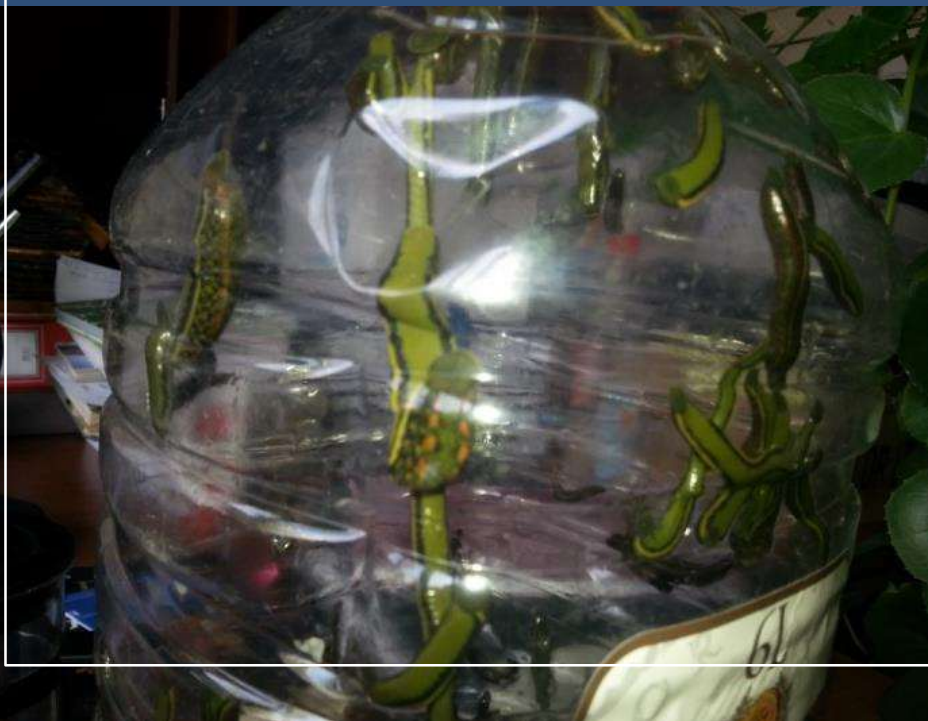
ЗНАЊЕМ ПРОТИВ СТРАХА

Пуштање
ветрушки из Бео
зоо врта

Пијавице враћене у Саву

Срећко – филмска звезда

Хвала Вам на пажњи!

да
сложимо
коцкице

Завод за заштиту природе Србије
др Ивана Рибара 91
11070 Нови Београд
+381 11 209 3801
+381 11 209 3802
Е-пошта: beograd@zzps.rs
Веб-сајт: www.zzps.rs

За више информација можете
контактirati

Војда Карађорђа 14
18000 Ниш
+381 18 523 448
+381 18 523 449
Е-пошта: nis@zzps.rs
Веб-сајт: www.zzps.rs